

AALBORGHUS GYMNASIUM

Musikfagets metoder

En kort introduktion

Indhold

1) Hvor og hvornår skal du italesætte metoder i din SRP?	2
2) Musik og videnskabsteori.....	3
Musikfaget anvender en <i>positivistisk</i> metode til at afdække <i>hvordan</i>	3
Musikfaget anvender også en <i>hermeneutisk</i> , fortolkende metode til at afdække <i>hvorfor</i>	3
3) Metoderne i musik.....	4

1) Hvor og hvornår skal du italesætte metoder i din SRP?

En vigtig del af din SRP er, at du skal gøre dig overvejelser om de faglige metoder, du har brugt i besvarelsen af opgaven. Det vil sige, at du skal gøre dig tanker om, hvordan de forskellige faglige værktøjer bidrager i din opgavebesvarelse. Det er et af de faglige mål, du bliver bedømt på til eksamen.

Metodeovervejelser skal indgå følgende steder:

- 1) I din problemformulering: Her skal du beskrive, hvilke metoder, du forestiller dig, er relevante for at besvare dit hovedspørgsmål og underspørgsmål. Se mere om problemformuleringen her: <http://aalborghus.dk/stx/akademisk-skrivning/5-skrivedag/>
 - 2) I din SRP: I sidste del af din indledning (det der på Skrivetag 4 kaldes OVERBLIK) bør du præsentere, hvilke metoder og materialer der benyttes i opgaven. Se mere om indledningen her: <http://aalborghus.dk/stx/akademisk-skrivning/4-skrivedag/>
 - 3) Til den mundtlige eksamen: Metode og videnskabsteori skal både være en del af det ca. 10-minutter lange oplæg, du skal holde i starten af eksaminationen, og den efterfølgende samtale med eksaminator og censor. En rigtig god tilgang til at tale om metode og videnskabsteori er den Videnskabelige Basismodel, du blev introduceret for på Skrivetag 6: <http://aalborghus.dk/stx/akademisk-skrivning/6-skrivedag/>
- Alle kravene til det mundtlige oplæg findes her: http://aalborghus.dk/wp-content/uploads/2020/01/SRP-Det-mundtlige-opl%C3%A6gs-struktur-og-indhold_2020.pdf
 - Alle kravene til den skriftlige opgave findes her: http://aalborghus.dk/wp-content/uploads/2020/01/SRP-Den-skriftlige-opgaves-struktur-og-indhold_2020.pdf

På de følgende sider præsenteres kort nogle af de væsentligste metoder i musik. Dette er tænkt som inspiration og kan altså ikke stå i stedet for dybdegående vejledning, så sørg altid for at få diskuteret metoder med dine vejledere.

2) Musik og videnskabsteori

Musikfaget anvender en *positivistisk* metode til at afdække *hvordan*

- Hvilke skalaer, hvilke formtyper, hvilken instrumentation osv, hvilket kan vise nogle karakteristiske stiltræk og således placere *værket* i en *stilhistorisk* udvikling, altså en musikintern udvikling: Hvilken type musik kom før, hvilken efter, hvorledes forholder dette værk sig til samtidige og forudgående værker osv.
- Hvordan var/er de økonomiske og sociale forhold omkring musikken

Musikfaget anvender også en *hermeneutisk*, fortolkende metode til at afdække *hvorfor*

- Hvilket udtryk har musikken (hvilket må basere sig på en personlig fortolkning og opfattelse). Dette er også en del af en stilhistorisk placering
- Hvorfor har musikken dette udtryk på dette tidspunkt (overvejelser over samfundsmæssige og/eller personlige indvirkninger)
- Hvilken effekt har musikken i den sociale funktion, den udfylder (overvejelser over musikkens samfundsmæssige rolle)

3) Metoderne i musik

Analysegenstand: værket (det kan være et enkelt nummer, men det kan også være fx et album)

→ Værket er:

- *selvstændigt*
- *sammenhængende*
- *originalt*

Analyseformål: I vores analyse lytter/arbejder vi på forskellige måder for at finde ...

→ Sammenhænge mellem:

- 1) Værket (noden, indspilningen, musikvideo, merchandise, mv.)
- 2) Kunstneren (komponisten, bandet, forsangeren, orkestret)
- 3) Lytteren (dig, et samfund, en subkultur, et årti, en stilart, mv.)

Analysetilgange (med fokus på forskellige kombinationer af ovenstående 3 sammenhængsfaktorer):

→ 1) *Den værkinterne musikanalyse (fokus: værket)*

krav: nærlæsning/-lytning af noden/optagelsen

① **analysespørgsmål:**

- ♪ Beskriv formen i værket?
- ♪ Beskriv melodik, harmonik, tonalitet, instrumentation, groove og (evt.) tekst i værket?
- ♪ Hvordan benyttes musikalske parametre som melodik, instrumentering, groove til at underbygge dette værk?
- ♪ Hvor placeres værket i forhold til TID-RUM?
- ♪ Er der en dramatisk idé i værket (historie/stemning)?
- ♪ Har værket et budskab eller et formål?

□ **analysetilgangens formål:**

- at påvise en formmæssig helhed i værket
- at påvise stiltræk fra forskellige stilarter i værket

→2) *Stilhistorisk analyse (fokus: værket og genren)*

krav: enten kendskab til mange værker, og/eller at man opsøger kilder og studerer andres beskrivelser af typiske træk for stilen eller genren.

① **analysepørgsmål:**

- ♪ Hvilke stiltræk i dette værk er karakteristisk for denne stil?
- ♪ Hvad kalder kilderne denne stil/genre?
- ♪ Hvilke stilarter/genrer er kunstneren inspireret af, og hvordan kommer disse inspirationskilder til udtryk i værket?
- ♪ Hvilken stil-/genremæssig fornyelse af musikscenen ser vi med denne kunstner?
- ♪ Hvordan udvikles stilen/genren senere?

□ **analysetilgangens formål:**

- at se værket som en repræsentant for en bredere kulturel praksis
- at sætte værket ind i (en) stil- eller genrehistorisk sammenhæng(e)

→3) *Biografisk analysemetode (fokus: kunstneren)*

krav: baggrundsviden om kunstnerens liv i form af sekundært materiale (fx breve, billeder, dagbøger, samtidiges erindringer) eller bearbejdningsmateriale (fx musikhistorier, biografier).

① **analysepørgsmål:**

- ♪ Hvilke hændelser og værdier i værket (*her: teksten*) passer til kunstnerens (*her: tekstforfatterens*) eget liv?
- ♪ Hvordan oplevede kunstneren (*her: tekstforfatteren*) det tema, som værket (*her: teksten*) handler om?
- ♪ Hvordan er værket (*her (hovedsagligt): teksten*) blevet til?

□ **analysetilgangens formål:**

- at afdække, hvorledes kunstneren og værket gensidigt belyser hinanden

→4) *Historisk/sociologisk analysemetode (fokus: værket og samfundet)*

krav: baggrundsviden om historiske, sociale og politiske forhold på det tidspunkt, hvor værket er blevet til

① *analysespørgsmål:*

- ♪ Hvilken sammenhæng ser vi mellem på den ene side historiske begivenheder specielt og samfundsmæssige udvikling generelt, og på den anden side værket?
- ♪ Hvad er den økonomiske basis i samfundet på det tidspunkt, værket er skrevet på?
- ♪ Hvilke sociale og økonomiske normer er de fremherskende?
- ♪ Hvilke ideologier og tanker er fremherskende?
- ♪ Hvem har magten? Er der klasseforskelle?
- ♪ Hvilket kulturelt fællesskab ser vi omkring musikken?
- ♪ Er musikken knyttet til et oprør mod et hierarki eller gængse normer?

□ *analysetilgangens formål:*

- ▣ at undersøge hvorledes tidens samfundsmæssige, politiske og kulturelle forhold kan siges at komme til udtryk i værket.^[1]
- ▣ at danne sig et billede af samspillet mellem *værket* og *tiden*.

→5) *Lytterorienteret analysemetode* – aka. *den psykologiske eller receptions-mæssige metode (fokus: værket og lytteren)*

- ☑ krav: Lysten og evnen til at dokumentere ens umiddelbar lytteoplevelse af et værk som et forløb i tid

① *analysespørgsmål:*

- ♪ Hvordan påvirker musikken dig og hvorfor?
- ♪ Hvilke virkemidler har *kunstneren* brugt for at opnå en særlig psykologisk reaktion i lytteren (stress, hvile, gys, ^[1]spænding/afspænding)?
- ♪ Hvilke musikalske musemer¹ er anvendt?
- ♪ Hvordan indgår lytterens/dit eget univers i det hørte?
- ♪ Hvad er den musikalske forforståelse hos lytteren?

□ *analysetilgangens formål:*

- ▣ at afhjælpe i den første åbning af værket, især værker, der ikke har en genkendelig struktur (form- eller satstype), eller værker der fx er underordnet en ydre drama (fx

¹ Et museum er en selvstændig musikalske enhed – fx en melodisk eller rytmisk figur – som gentages og som er betydningsfuld i sig selv i konteksten af en given musikalsk genre.

filmmusik)

at beskrive nye værker, der bryder med vores forestillinger om musik

→6) *Fænomenologisk analysemetode (fokus: værket mens det skabes, og lytteren)*

krav: Lysten og evnen til fordomsfrit at dokumentere en musikalsk kultur og kulturen omkring et værk mens dette skabes (fx til en livekoncert)

① *analyse spørgsmål:*

♪ Hvordan kan du så åbent som muligt beskrive det, der sker? Hvilke(n) lyde hører du? Hvilket forløb skabes der?

♪ Hvordan kan man så åbent som muligt beskrive det sted, hvor musikken udfolder sig?

♪ Hvilket rum skabes den i? Hvilke samværsformer oplever du omkring musikken mens den udfolder sig?

analysetilgangens formål:

at se på kulturen omkring værket, som et eksempel på en praksis.

→7) *Antropologisk analysemetode – musikkens betydning/funktion i/for en given kultur (fokus: lytteren)*

krav: Viden om den kultur, hvis musik man har til hensigt at undersøge, som helst erhverves igennem empiri indsamlet ved selv at opholde sig i kulturen.

① *analyse spørgsmål:*

♪ Hvad er kulturen i denne gruppe, man/vi betragter?

♪ Hvad er musikkens funktion?

analysetilgangens formål:

at forstå en kultur – og til dels musikkens rolle i den.

→8) *Postmoderne analysemetode* – et postmoderne ”værk” udfordrer de tre traditionelle forestillinger om værket, da det ofte vil være baseret på en idé eller et koncept fremfor at være et egentligt færdigt værk, da det kan indeholde genbruge eller dele, som ikke er skabt af kunstneren selv, og da det kan fx være interaktivt og derved udviske grænsen mellem kunstneren og lytteren (fokus: værket og lytteren)

krav: Viden om evt. ophav af samples, materiale til fx remix, shredmix eller mashup samt evnen til at skelne mellem disse, samt instrumentidiomatik (da instrumenter ofte bruges på eksperimenterende måder i postmoderne ”værker”).

① *analyse*spørgsmål:

♪ I hvilket omfang er "værket" *selvstændigt, sammenhængende og originalt?*

□ *analyse*tilgangens formål:

at dokumentere, hvorledes "værket" udfordrer vores opfattelse af værk, kunstner og/eller

lytter.

IKKE at skabe en entydig tolkning af "værket"